

سرشناسه : محمدی ری شهری محمد، ۱۳۹۱ -

عنوان و نام پدیدآور : خاطره‌های آموزنده / محمدی ری شهری.

مشخصات نشر : قم : دارالحدیث، ۱۳۹۱.

مشخصات ظاهری : ۳۷۲ ص.

ISBN : 978 - 964 - 493 - 651 - 7

وضعیت فهرست نویسی : فیپا

موضوع : محمدی ری شهری. محمد، ۱۳۲۵ --- خاطرات

رده بندی کنگره : ۱۳۹۱ ۳۳۳/م ۱۶۷۰ BP

رده بندی دیویی : ۹۵۵/۰۸۴۰۹۲

شماره کتابشناسی ملی : ۳۰۰۰۹۵۶

خاطره های آموزنده

www.ketab.ir
محمدی ای شهری

خاطره‌های آموزنده

مؤلف: محمدی ری شهری

صفحه آرا: علی اکبری

خطاطی عناوین: حسن فرزنانگان

سرپرستار: محمد هادی خالقی

ویراستار: محمد ربانی خواه

نمونه خوان: علی نقی نگران، محمود سپاسی، محمد علی دباغی



ناشر: سازمان چاپ و نشر دار الحدیث

چاپ: اول / ۱۳۹۱

چاپخانه: دارالحدیث

شمارگان: ۱۰۰۰

قیمت: ۱۰۰۰۰ تومان

دفتر مرکزی: قم، میدان شهدا، خیابان معلم، پلاک ۱۲۵ تلفن: ۰۲۵۱ - ۷۷۴۰۵۲۳ / فاکس: ۰۲۵۱ - ۷۷۴۰۵۷۱ /

ص.پ ۴۴۶۸ / ۳۷۱۸۵

نمایشگاه دائمی علوم حدیث (قم، خیابان معلم) تلفن: ۰۲۵۱ - ۷۷۴۰۵۴۵ / فروشگاه شماره «۲» (شهر ری، حرم

حضرت عبدالعظیم حسنی علیه السلام درب شرقی ۷) تلفن: ۰۲۱ - ۵۵۹۵۲۸۶۲

فروشگاه شماره «۳» (مشهد مقدس، چهار راه شهدا، ضلع شمالی باغ نادری، مجتمع فرهنگی تجاری گنجینه کتاب،

طبقه هم‌کف: ۳ - ۲۲۴۰۰۶۲ - ۰۵۱۱

<http://darolhadith.ir>

darolhadith.20@gmail.com

ISBN: 978 - 964 - 493 - 651 - 7

*کلیه حقوق چاپ و نشر برای ناشر محفوظ است

درآمد

خاطرات آموزنده، تجربه‌های گران‌بهایی از حوادث مختلف زندگی است که می‌تواند برای دیگران هم، مفید و سازنده باشد. از این رو کسانی که با مسائل مهمی در زمینه‌های فرهنگی، سیاسی، اجتماعی و امثال آن، سروکار دارند، شایسته است که خاطرات و تجربه‌های خود را ثبت و ضبط کنند، تا دیگران نیز از آن‌ها بهره‌مند شوند.

این جانب، به تناسب مسئولیت‌هایی که داشته‌ام، خاطره‌های فراوانی دارم که بخشی از آن‌ها منتشر شده و امیدوارم بخش‌های دیگر هم به تدریج آماده انتشار گردد.

افزون بر خاطره‌هایی که تجربه شخصی این جانب محسوب می‌شود، دیگران نیز، مکرر، خاطراتی را برای من نقل کرده‌اند که بسیاری از آن‌ها مفید و آموزنده است. در میان این دسته از خاطرات، آنچه به گونه‌ای با مسائل اعتقادی و اخلاقی مرتبط می‌شد، از آموزندگی بیشتری برخوردار بود، و بدین جهت، از گوینده آن تقاضا می‌کردم تا خاطره خود را به صورت مکتوب در اختیارم قرار دهد. گاهی هم گفته او ضبط می‌شد و پس از پیاده شدن و ویراستاری در اختیارم قرار می‌گرفت، و گاه شخصاً خلاصه شنیده‌ها را یادداشت می‌کردم.

مجموعه‌ای که هم اکنون با نام «خاطرات آموزنده» آماده انتشار گردیده است، بیشتر به این دسته از خاطره‌ها اختصاص دارد که در پنج فصل تقدیم علاقه‌مندان می‌گردد:

فصل یکم: خاطراتی از کرامات و عنایات اهل بیت علیهم‌السلام

فصل دوم: خاطراتی از انقلاب اسلامی ایران

فصل سوم: خاطراتی از شهدا و جانبازان

فصل چهارم: خاطراتی از حج

فصل پنجم: خاطرات متنوع.

پیش از ورود به متن این خاطره‌ها، لازم است به دو مسئله مهم اشاره شود: نخست شناخت جنبه‌های آموزندگی و درس‌هایی است که می‌توان از این خاطرات آموخت و دوم توجه به خطر افراط و تفریط در نقل کرامات اهل بیت علیهم‌السلام.

توجه به جنبه‌های آموزندگی خاطرات

خاطرات این مجموعه اغلب اعتقادی و یا اخلاقی است. بنا بر این، مطالعه این کتاب، می‌تواند به طور غیر مستقیم، در تحکیم عقاید دینی و ارزش‌های اخلاقی و عملی، مؤثر باشد. افزون بر این، گاهی از نظر سیاسی نیز آموزه‌هایی را به مخاطب القا می‌کند. مثلاً وقتی می‌خوانیم که توسل به حضرت فاطمه علیها‌السلام در پیروزی حزب الله در جنگ ۳۳ روزه، بر اسرائیل، مؤثر بوده، درس‌های مختلفی می‌توان از این خاطره آموخت، مانند این که:

۱. وعده الهی که فرموده است: «وَلَيَنْصُرَنَّ اللَّهُ مَنْ يَنْصُرُهُ»^۱ خدا، کسی را که [دین] او را یاری کند، یاری می‌دهد حق است.

۲. مقاومت گروهی اندک، در سایه ایمان و توکل، پیروزی آفرین است: «كَمْ مِنْ فِئَةٍ قَلِيلَةٍ غَلَبَتْ فِئَةً كَثِيرَةً بِإِذْنِ اللَّهِ»^۲ چه بسا گروهی اندک به فرمان خدا بر گروهی بسیار پیروز شدند.

۳. پیامبر صلی‌الله‌علیه‌وآله‌وسلم و اهل بیت علیهم‌السلام و به خصوص حضرت فاطمه علیها‌السلام می‌توانند به اذن خداوند سبحان، در حوادث جهان نقش ایفا کنند.

۱. حج: آیه ۴۰.

۲. بقره: آیه ۲۴۹.

۴. توسل به پیامبر ﷺ و اهل بیت ﷺ در کنار تلاش، در حل مشکلات سیاسی و نظامی مؤثر است.

۵. جریان سیاسی حزب الله، مورد تأیید خداوند و خاندان رسالت است. همچنین سایر خاطره‌هایی که در این کتاب آمده، اغلب نکات آموزنده‌ای را در زمینه‌های اعتقادی و اخلاقی به مخاطب القا می‌کند که با اندکی تأمل می‌توان آن‌ها را دریافت.

خطر افراط و تفریط

نکته دیگری که پیش از مطالعه کتاب، توجه به آن ضروری است، خطر افراط و تفریط در نقل کرامات اهل بیت ﷺ و یا استناد به کرامات و سایر امور خارق‌العاده‌ای است که برای توده مردم جاذبه دارد و چه بسا به تحریف ارزش‌های دینی می‌انجامد! عده‌ای به دلیل جهل، و یا با انگیزه‌های غیر الهی، از علاقه مردم به پیامبر ﷺ و اهل بیت ﷺ و تمایل طبیعی آنان به حل مشکلات زندگی خود از راه‌های خارق‌العاده، سوء استفاده می‌کنند و در انتساب این گونه امور به آنان، بدون در نظر گرفتن صحت و سقم مستندات آن، به قدری افراط می‌کنند که به تحریف جایگاه واقعی آن بزرگواران می‌انجامد؛ زیرا چنین وانمود می‌شود که اولاً: آن بزرگواران، موجوداتی هستند فوق انسان و غیر قابل الگوگیری، نه انسان‌هایی فوق دیگران، که زندگی آنان می‌تواند سرمشق انسان‌های طالب کمال باشد!

ثانیاً: آنان، جز حل مشکلات و رفتاری‌های شخصی مردم، کار دیگری در جهان ندارند!

هر کس که کمترین شناختی از سیره رسول اکرم ﷺ و خاندان رسالت داشته باشد، می‌داند که چنین تصویری، تحریف شخصیت والای آنهاست.

در مقابل، گروهی دیگر، مقامات و کرامات اولیای الهی را با خرافات، یکسان می‌پندارند و تفاوتی میان گزارش‌های درست و نادرست قائل نیستند.

هر چند در جامعه با خطر انکار، به اندازه خطر خرافه‌گرایی نیست، ولی به هر حال، انکار مقامات اهل بیت علیهم‌السلام و پیروان راستین آن‌ها (از اهل معرفت) نیز یک آسیب جدی برای شناخت حقیقت و حرکت در جهت رسیدن به مقصد انسانیت است. خطر این آفت، به حدی است که امام خمینی رحمته‌الله در نامه عرفانی خود به فرزند عزیزش مرحوم حاج احمد آقا، مُنکِران مقامات اهل معرفت را «قُطاع طریق حق»^۱ نامیده است:

پسرم! آنچه در درجه اول به تو وصیت می‌کنم، آن است که انکار مقامات اهل معرفت نکنی، که این، شیوه جُهل است، و از مُنکِرین مقامات اولیا پرهیزی که اینان، قُطاع طریق حق هستند.^۲

همچنین در توصیه به همسر فرزند بزرگوارش می‌نویسد:

من نمی‌خواهم تطهیر مدعیان را بکنم، که «ای بسا خرقه که مستوجب آتش باشد!». من می‌خواهم اصل معنا و معنویت را انکار نکنی؛ همان معنویتی که کتاب و سنت از آن یاد کرده‌اند.... در هر صورت، با روح انکار، نتوان راهی به سوی معرفت یافت. آنان که انکار مقامات عارفان و منازل سالکان کنند، چون خود خبیث و خردپسند هستند، هر چه را ندانستند، حمل به جهل خود نکنند، بلکه آنان کنند^۳ تا به خودخواهی و خودبینی‌شان خدشه وارد نشود.^۴

۱. قُطاع طریق: راه‌زنان.

۲. صحیفه امام: ج ۲۰، ص ۱۵۴.

۳. گویا این توصیه امام خمینی، از مواظبت حیات بخش جد بزرگوارش امیر المؤمنین علیه‌السلام به فرزندش امام مجتبی علیه‌السلام اقتباس شده، که در توصیف انسان‌های جاهل می‌فرماید: «به راستی، نادان، کسی است که خود را در آنچه نمی‌داند، دانا شمرد... و هر چیزی را که نمی‌شناسد، گمراه کننده معرفی نماید. هر زمان بر او چیزی عرضه شود که آن را نمی‌شناسد، انکار کند و دروغ شمارد و از روی نادانی بگوید: این را نمی‌شناسم و گمان نکنم در گذشته وجود داشته یا در آینده محقق گردد. این همه، بر پایه اعتماد به اندیشه‌های خود و شناخت اندک از نادانی خویش است» (دانش‌نامه عقاید اسلامی: ج ۲، ص ۱۰۶، ح ۱۱۲۲).

۴. صحیفه امام: ج ۱۸، ص ۴۵۴ (نامه به خانم فاطمه طباطبایی سلطانی).

بنا بر این، افراط‌گرایی، چه در نقل کرامات اولیا و چه در انکار مقامات آنان، نکوهیده و خطرناک است؛ چرا که بدون دلیل قاطع، نه می‌توان آنچه را به اولیا نسبت داده شده، انکار کرد و نه می‌توان آن را پذیرفت و در گفتار و نوشتار، بدان استناد نمود؛ بلکه برای پیشگیری از افراط‌گرایی از هر سو، ارزیابی دقیق گزارش‌های یاد شده جهت جداسازی خرافه از حقیقت، سره از ناسره و صحیح از سقیم، ضروری است. البته این مهم کار هر کسی نیست؛ بلکه نیازمند تخصص است. چه بسا کسانی که با انگیزه خرافه‌زدایی به میدان می‌آیند؛ ولی به دلیل نداشتن آگاهی و تخصص لازم، ندانسته، مرتکب ظلمی فاحش و نابخشودنی در حق اولیای الهی می‌گردند و در دام «افراط‌گری در انکار مقامات» می‌افتند و به گفته امام خمینی، مصداق «قُطَاعِ طَرِيقِ حَقِّ» می‌شوند.

معیارهای تشخیص کرامات

برای ارزیابی گزارش‌هایی که درباره کرامات اهل بیت علیهم‌السلام و اولیای الهی نقل می‌شوند، چند معیار می‌توان ارائه کرد. این معیارها، عبارت‌اند از:

یک. صحت سند

نخستین چیزی که باید در ارزیابی کرامات نقل شده به آن توجه کرد، سند آن‌هاست. تجربه نشان می‌دهد که بطلان بسیاری از گزارش‌های نادرست، در همین مرحله آشکار می‌شود.

دو. انطباق با موازین عقلی و علمی

دومین میزان ارزیابی گزارش کرامات، انطباق آن‌ها با موازین عقلی و علمی است. در حدیثی از امام صادق علیه‌السلام آمده:

إِذَا أُرِدَتْ أَنْ تَخْتَبِرَ عَقْلَ الرَّجُلِ فِي مَجْلِسٍ وَاحِدٍ فَخَدِّثْهُ فِي خِلَالِ حَدِيثِكَ بِمَا لَا يَكُونُ، فَإِنْ أَنْكَرَهُ فَهُوَ عَاقِلٌ، وَإِنْ صَدَّقَهُ فَهُوَ أَحمَقُ.^۱

۱. دانش‌نامه عقاید اسلامی: ج ۱، ص ۴۰۰، ح ۵۱۴.

هر گاه خواستی خرد کسی را در یک نشست بیازمایی، در لا به لای سخنت به امری مُحال، اشاره کن، اگر انکار کرد، خردمند است و اگر تصدیق کرد، احمق است.

هر چند کرامات اولیای الهی، خرق عادت است، اما خرق عادت نمی‌تواند بر خلاف موازین عقلی و منطقی باشد. بر این اساس، گزارش‌های نامعقولی که سند آن‌ها صحیح است، حاکی از اشتباه و کج‌فهمی گزارش‌دهنده اند. همچنین ادّعاهایی که با موازین عقلی و علمی، ناسازگارند، هر چند مدّعی آن‌ها ظاهر الصلاح باشد، قابل قبول نیستند و کسانی که این گزارش‌ها و ادّعاها را می‌پذیرند، ساده‌لوح و به تعبیر حدیث بالا، احمق اند.

آیه الله بهجت در توصیف نمونه این حماقت‌ها فرمود:

می‌گویند: «تو شیای گذاشتم در ضریح که: از من راضی هستید یا نه؟»
و فردا می‌آید و می‌پرسد: «جواب آمده که: «از تو راضی هستم!»
چه نیاز به این حرف‌ها هست؟! یکی می‌آید آن نامه را بر می‌دارد و جوابی می‌نویسد!^۱

سه. انطباق با کتاب و سنت

سومین معیار جداسازی کرامات از خرافات، انطباق و یا عدم انطباق کشف و کرامات نقل شده، با محکمات کتاب و سنت است. آیه الله بهجت در این باره فرمودند:

ما معیار داریم: قرآن، معیار است: ما خالف القرآن فاضربوه علی الجدار^۲
آقای [سید زین العابدین] مقیمی، یکی از نمایندگان مجلس زمان رضا شاه - که اهل محلّ ما^۳ بود - [در ارتباط با مسئله‌ای] در مجلس گفته

۱. زمزم عرفان، محمد محمدی ری‌شهری، یادداشت شماره ۳۲، بند ۶

۲. یعنی: «هر چه را که با قرآن سازگار نیست، به دیوار بکوبید».

۳. فرومن، زادگاه آیه الله بهجت.

بود: آقایی دید کسی مسجد را نجس می‌کند. دستور داد او را بیرون کردند. خواب دید که: این شخص را بیرون نکن! فردا دوباره دستور داد او را بیرون کردند. مجدداً خواب دید که: او را بیرون نکن! بار سوم هم دستور داد او را بیرون کنید. این بار، آن شخص در خواب به او گفت: مگر نگفتم او را بیرون نکن؟! به وی گفت: مگر تو که هستی؟ گفت: من صاحب الزمانم. گفت: پدر فلان شده! تو شیطانی.^۱

بنا بر این، برای پیشگیری از خطر افراط‌گرایی در نقل کرامات، در نظر گرفتن معیارهای یاد شده، ضروری است.

سخن آخر این که کرامات پیامبر ﷺ و اهل بیت علیهم‌السلام و خوارق عاداتی که از پیروان راستین آن‌ها در دوران غیبت امام عصر علیهم‌السلام صادر می‌شود، روزه‌ای است به عالم غیب، که ثبت و ضبط و نقل آن‌ها، در کنار براهین عقلی، می‌تواند نقش مؤثری در تحکیم باورهای دینی و گسترش ارزش‌های اخلاقی و عملی ایفا نماید، مشروط به در نظر گرفتن معیارهای یاد شده و اجتناب از افراط و تفریط. امیدوارم، این مجموعه، گام کوچکی در راه این هدف بزرگ باشد.

ربنا نبل من انک أنت السميع العليم

محمّد بن محمد ری شهری

۱۳۹۰/۱۲/۲۵

۲۲ ربیع الثانی ۱۴۳۳

مکّه مکرمه

فهرست مطالب

درآمد	۵
توجه به جنبه های آموزندگی خاطرات	۶
خطر افراط و تفریط	۷
معیارهای تشخیص احادیث و کرامات	۹
یک. صحت سند	۹
دو. انطباق با موازین عقلی و علمی	۹
سه. انطباق با کتاب و سنت	۱۰
فصل یکم: خاطراتی از کرامات و عنایات اهل بیت علیهم السلام	۱۳
۱ / ۱ پیروزی حزب الله لبنان با عنایت حضرت فاطمه علیها السلام	۱۵
۲ / ۱ تشرف آقای عبد الرحیم بلورساز	۲۰
۳ / ۱ حواله پیامبر صلی الله علیه و آله	۲۶
۴ / ۱ یافتن کتابی نایاب با عنایت امیرمؤمنان علیه السلام	۲۹
۵ / ۱ شفای بیمار با عنایت امیرمؤمنان علیه السلام	۳۲
۶ / ۱ یافتن مطلب مورد نظر با توسل به پیامبر صلی الله علیه و آله	۳۴
۷ / ۱ سلام دادن بر اهل بیت علیهم السلام در آخرین لحظه زندگی	۳۵
۸ / ۱ پیروزی بر شیطان و عنایت امیرمؤمنان علیه السلام	۳۷

- ۹ / ۱ دستیابی به علم تعبیر رؤیا ۳۹
- ۱۰ / ۱ ثبت نام ذاکران سید الشهداء علیهم‌السلام ۴۵
- ۱۱ / ۱ بازدید امام رضا علیه‌السلام از زائر مخلص و متقی ۴۷
- ۱۲ / ۱ مسلمان شدن زائر مسیحی امام رضا علیه‌السلام ۵۰
- ۱۳ / ۱ شفا یافتن بیمار سرطانی با عنایت امام رضا علیه‌السلام ۵۴
- ۱۴ / ۱ دلجویی از زائر معترض ۵۶
- ۱۵ / ۱ برکت توبه حقیقی ۶۳
- ۶۵ گزارشی دیگر از این ماجرا ۶۵
- ۱۶ / ۱ هشدار به مبلغان ۶۹
- ۱۷ / ۱ دو کرامت از حضرت عبدالعظیم حسنی علیه‌السلام ۷۲
- ۱۸ / ۱ گزارشی از عالم برج ۷۴
- ۱۹ / ۱ مسلمان شدن مسیحی با ترمیم به اهل بیت علیهم‌السلام ۸۱
- ۲۰ / ۱ محجبه شدن یک خانم بی حجاب در روضه ۸۴
- ۲۱ / ۱ خاطره‌ای از زادگاه بلال حبشی ۸۷
- ۲۲ / ۱ تأثیر غذا در کاهش لذت عبادت ۹۰
- ۲۳ / ۱ تشرف حجة الاسلام والمسلمین آقای سید حسن دُر افشان ۹۲
- ۲۴ / ۱ توسل به امام عصر علیه‌السلام ۹۵
- ۹۷ فصل دوم: خاطراتی از انقلاب اسلامی در ایران ۹۷
- ۱ / ۲ پیشگویی درباره پیروزی انقلاب اسلامی ۹۹
- ۲ / ۲ رؤیای پیروزی ۱۰۱
- ۳ / ۲ پیروزی و تداوم انقلاب ۱۰۲
- ۴ / ۲ گلستان آتش ۱۰۴

۵ / ۲	جانشین حضرت امام خمینی علیه السلام	۱۰۵
۶ / ۲	صاحب اصلی پرچم.....	۱۰۶
۷ / ۲	آینده انقلاب اسلامی.....	۱۰۷
۸ / ۲	نوید پیروزی ایران در جنگ تحمیلی.....	۱۰۹
۹ / ۲	درخواست امام خمینی در آغاز قیام، از حضرت رضا علیه السلام	۱۱۳
فصل سوم: خاطراتی از شهدا، جانبازان و آزادگان.....		
۱ / ۳	روایای شهادت آیه الله بهشتی.....	۱۱۷
۲ / ۳	مکاشفه مادر شهید.....	۱۱۹
۳ / ۳	دیار خدا با بدن زخمی!.....	۱۲۱
۴ / ۳	پیشگویی درباره لحظه شهادت.....	۱۲۴
۵ / ۳	پیشگویی درباره روز شهادت.....	۱۲۶
۶ / ۳	شفای معجزه آسای مادر شهید.....	۱۲۹
۷ / ۳	آموزش شهید در عالم برزخ!.....	۱۳۵
۸ / ۳	مجلس درس شهدا.....	۱۴۲
۹ / ۳	مهلت گرفتن از عزرائیل.....	۱۴۴
۱۰ / ۳	نمادی از زندگی شهدا.....	۱۴۹
۱۱ / ۳	روشن بینی مجروح جنگی.....	۱۵۲
۱۲ / ۳	درخت باکرامت.....	۱۵۴
۱۳ / ۳	خاطره یک خلبان آزاده.....	۱۵۷
فصل چهارم: خاطراتی از حج.....		
۱ / ۴	نخستین خاطره عبرت آموز در مسئولیت سرپرستی حجاج.....	۱۶۳
۲ / ۴	امداد غیبی به گمشده در راه جمرات.....	۱۶۶

- ۳ / ۴ چگونگی آشنایی یک نیجریایی با مکتب اهل بیت علیهم السلام ۱۶۹
- ۴ / ۴ معرفت جویی یک مالزیایی در عرفات ۱۷۲
- ۵ / ۴ مهمان امیر مؤمنان علیه السلام در حج ۱۷۸
- ۶ / ۴ اجابت دعا در خانه خدا ۱۸۱
- ۷ / ۴ دیداری شگفت‌انگیز در مسجد الحرام ۱۸۳
- ۸ / ۴ نامه‌ای تاریخی به وزیر حج عربستان ۱۸۵
- ۹ / ۴ خاطره‌ای از حج آیه الله اراکی رحمته الله ۱۹۴
- ۱۰ / ۴ دعا جهت تداوم تشرف به حج ۱۹۷
- ۱۱ / ۴ عنایت امام عصر علیه السلام به مادر شهید ۲۰۰
- ۱۲ / ۴ عنایت امام عصر علیه السلام به زائر بیمار ۲۰۳
- ۱۳ / ۴ قبولی حج ۲۰۷
- ۱۴ / ۴ حادثه‌ای آموزنده در آتش سوزی مینا ۲۰۹
- ۱۵ / ۴ حادثه آموزنده‌ای دیگر در آتش سوزی مینا ۲۱۲
- ۱۶ / ۴ اجابت دعا در حجر اسماعیل ۲۱۳
- ۱۷ / ۴ اجابت دعای دل شکسته‌ای دیگر ۲۱۷
- ۱۸ / ۴ شفای بیمار، در راه مکه ۲۱۹
- ۱۹ / ۴ امداد غیبی در عرفات ۲۲۳
- ۲۰ / ۴ تشرف به محضر ولی عصر علیه السلام در عرفات ۲۲۵
- ۲۱ / ۴ اللَّهُمَّ ارِنِي الظَّلْعَةَ الرَّشِيدَةَ ۲۲۷
- ۲۲ / ۴ امداد غیبی در راه جُحْفَه در اثر توشل به امام عصر علیه السلام ۲۲۹
- ۲۳ / ۴ امداد غیبی در راه عرفات با توسل به امام عصر علیه السلام ۲۳۱
- ۲۴ / ۴ امداد غیبی در مینا ۲۳۵

- ۲۳۷..... ۲۵ / ۴ شفای بیمار ساوهای در مینا
- ۲۳۸..... ۲۶ / ۴ اجابت دعا در کنار کعبه
- ۲۳۹..... ۲۷ / ۴ پیشگویی یک زائر جوان
- ۲۴۱..... ۲۸ / ۴ اجابت دعا در حرم پیامبر ﷺ
- ۲۴۵..... ۲۹ / ۴ شفای بیمار با توسل به اُم البنین
- ۲۴۷..... ۳۰ / ۴ درخواست بیست بار حج بر کوه صفا
- ۲۴۹..... ۳۱ / ۴ نعمت غیر مترقبه در مینا
- ۲۵۰..... ۳۲ / ۴ امداد غیبی در مینا
- ۲۵۲..... ۳۳ / ۴ شفای درد چشم با توسل به امام مجتبیٰ علیه السلام
- ۲۵۴..... ۳۴ / ۴ شفای بیداری در مدینه با عنایت حضرت فاطمه علیها السلام
- ۲۵۶..... ۳۵ / ۴ شفای بیماری در مینا با توسل به حضرت فاطمه علیها السلام
- ۲۵۹..... ۳۶ / ۴ شفای بیماری در مکه با عنایت حضرت فاطمه علیها السلام
- ۲۶۱..... ۳۷ / ۴ اجابت دعا در حجر اسماعیل
- ۲۶۳..... ۳۸ / ۴ خاطره ای از رهبر شیعیان مدینه

فصل پنجم: خاطرات متنوع..... ۲۶۷

- ۱ / ۵ خاطره ای از سفر به اسپانیا «مسلمان شدن یک استاد...»..... ۲۶۹
- ۲ / ۵ خاطره ای از سفر به آفریقای جنوبی «دیدار با احمد دیدات»..... ۲۷۵
- ۳ / ۵ خاطره ای دیگر از آفریقای جنوبی «مسلمان شدن...»..... ۲۸۲
- ۴ / ۵ خاطره ای از سفر به فیلیپین «سرگذشت یک مبلغ توانمند...»..... ۲۸۴
- ۵ / ۵ آموزه هایی از عارف کامل ملا حسینقلی همدانی..... ۳۰۳
- ارتباط شیخ مرتضی انصاری با مرحوم سید علی شوشتری..... ۳۰۳
- تشریف به حضور حضرت ولی عصر علیه السلام..... ۳۰۴

- تأثیر سخن شیخ ۳۰۴
- تأثیر نوشته شیخ ۳۰۵
- ۶ / ۵ آموزه‌هایی از شیخ مرتضی طالقانی ۳۰۸
- تحول روحی با شنیدن صوت قرآن ۳۰۸
- حالات شیخ، دوروز قبل از وفات ۳۱۱
- تدریس در خواب! ۳۱۳
- لحظات پایانی عمر شیخ ۳۱۳
- ۷ / ۵ خاطراتی از آیه الله بهاء الدینی ۳۱۵
- معرفت شهودی ۳۱۵
- تشرف به محضر امام عسکری ارواحنا فداه ۳۱۶
- شنیدن پاسخ سلام، از امام رضا علیه السلام ۳۱۶
- ارادت ویژه به حضرت زهراء علیها السلام ۳۱۷
- ارتباط با ارواح ۳۱۷
- آموزندگی رفتار ۳۱۷
- حالات ویژه معنوی ۳۱۸
- تواضع آیه الله شیخ عبدالکریم حائری ۳۱۸
- تواضع آیه الله میرزا ابوالقاسم کبیر قمی ۳۱۸
- سخنرانی نکردن بدون مطالعه ۳۱۹
- ناراحت نشدن محدث قمی از تمسخر او باش ۳۲۰
- نظر آیه الله بهاء الدینی درباره مسجد جمکران ۳۲۰
- تلمذ آقایان مطهری، منتظری و مشکینی نزد آیه الله بهاء الدینی ۳۲۱
- ارتباط علمی آیه الله بهاء الدینی و امام خمینی ۳۲۱

- ۳۲۱..... علت رها کردن تدریس در حوزه
 ۳۲۱..... ماجرای حسین خاله
 ۳۲۲..... برخورد تند امام خمینی با اهانت کننده به مؤسس حوزه
 ۳۲۲..... نماز باران آیه الله خوانساری
 ۳۲۲..... دعا و نصیحت
 ۳۲۳..... تاریخ تولد آیه الله بهاء الدینی
 ۳۲۴..... ۸ / ۵ خاطراتی از آیه الله اراکی
 ۳۲۴..... حکم آیه الله فشارکی برای پیشگیری از وبا
 ۳۲۵..... امداد غیبی در حال یک مسئله
 ۳۲۵..... خوشحالی از تعطیلی مدارس
 ۳۲۵..... سه کس، شهید سه چیز!
 ۳۲۶..... تازه ماندن بدن شیخ صدوق
 ۳۲۷..... حالت بکاء آیه الله اراکی
 ۳۲۸..... ۹ / ۵ خاطراتی از آیه الله سید احمد فهری زنجان
 ۳۲۸..... مجازات شهادت دروغ در برزخ
 ۳۳۲..... نقش نماز در زوال اندوه
 ۳۳۲..... لذت نماز!
 ۳۳۲..... راز سجده های طولانی
 ۳۳۳..... به پیشانی ات «منبری» نوشته!
 ۳۳۳..... این بچه می میرد!
 ۳۳۴..... ۱۰ / ۵ خاطراتی از آیه الله حاج آقا مرتضی تهرانی
 ۳۳۴..... تشرف سید کریم پینه دوز به محضر امام عصر علیه السلام

- تأیید سند یک روایت ۳۳۵
- کرامتی از حضرت ابوالفضل علیه السلام ۳۳۶
- کرامتی از سید الشهداء علیه السلام ۳۳۶
- کرامتی از حضرت عبدالعظیم علیه السلام ۳۳۷
- کرامتی از امیر مؤمنان علیه السلام ۳۳۸
- یافتن قبری با کمک صاحب قبر! ۳۳۹
- حکمت شفا نیافتن جوان بیمار ۳۳۹
- شهادت میرزا غلامحسین به دست عوامل محمد علی شاه ۳۴۰
- خلیل طهماسبی، قاتل رزم آرا نبود ۳۴۱
- تحلیلی متفاوت درباره شهادت شیخ فضل الله ۳۴۱
- نکاتی درباره آیه الله حاج میرزا عبد العلی تهرانی ۳۴۳
- یک. تدریس اخلاق در مشهد ۳۴۳
- دو. مراجعت به تهران ۳۴۳
- سه. اهمیت خداپاوری ۳۴۴
- چهار. آموزش مخالفت با نفس ۳۴۴
- پنج. ترس از سوء خاتمه ۳۴۴
- شش. تکرار برخی از جملات در نماز ۳۴۴
- هفت. تکرار مراسم شب های قدر ۳۴۴
- هشت. مداومت بر این اعمال ۳۴۵
- نه. بهترین زیارتنامه امیرمؤمنان علیه السلام ۳۴۵
- ده. دنبال کشف و کرامت نباش! ۳۴۵
- یازده. طی الارض دادن دیگری ۳۴۶

- ۱۱ / ۵ پای او می دانست و سر من نمی دانست! ۳۴۷
- ۱۲ / ۵ گریه استاد در پاسخ یک سؤال ۳۵۰
- ۱۳ / ۵ تعلیم نماز در عالم رؤیا ۳۵۲
- ۱۴ / ۵ خاطره ای از وصیت آیه الله میرزا جواد تهرانی ... ۳۵۶
- ۱۵ / ۵ کرامتی از علامه امینی رحمته الله علیه ۳۶۰
- ۱۶ / ۵ خاطره ای از آیه الله سیستانی رحمته الله علیه ۳۶۲